

NORRVIKENS TRÄDGÅRDAR

Tage Andersens haveunivers

Af Anne Fischer Stausholm, landskabsarkitekt fagkonsulent Danske Anlægsgartnere

Norrvikens Trädgårdar, den 100 år gamle barokhave-nordligst i Skåne, er indtaget af blomsterkunstneren Tage Andersen. Det har gjort en i forvejen interessant have endnu mere interessant.

De meget smukke rammer i det stramt formgivende haveanlæg er givet på forhånd. Tage Andersens moderne havefortolkning er derfor rettet mod inventar og blomster. Det har hurtigt gjort en forskel, kun 1½ år efter Tage Andersen overtog den noget forsømte have som med syv gartnere hjælp er rettet meget op.

Norrvikens Trädgårdar er grundlagt af Rudolf Abelin i 1910. Han var uddannet gartner fra Rosenborg i København. Ud over en almen haveinteresse var han meget optaget af frugtavl og hentede inspiration fra italienske barok- og renæssancehave på sine mange rejser i Europa.

Den største inspirationskilde var dog naturen og det omkringliggende landskab. Haverne skulle harmonere med det omgivende landskab og

overgangen virke så naturlig som mulig. Det ses i dag i haverummet med Hibiscus, syrisk rose. Det stramt hækafgrænsede rum ender i skovens mosbeklædte klippevæg med en oval hvor Abelins buste skuer ud over haven der består af tre overordnede elementer: barokhaven foran huset, renæssancehaven bag huset mod vest og den japansk inspirerede have i tværgående slugt.

Faglig respekt

Tage Andersens opskrift er enkel. Man tager en smuk og poetisk have og sætter et nutidigt fingeraftryk med en række effektfulde elementer. Så nutidigt som det nu kan være, når man befinder sig i det helt specielle Tage Andersenske univers der kendes fra hans butik og fra udstillinger på danske godser. Farvene er altid afdæmpede præget af mørke jordfarver, irret og rustent metal samt masser af grønt med hvide og koboltblå blomster.

Nogle vil kalde det opstillet og iscenesat grænsende til krukkeri. Som faguddannet

Værne & udvikle

„Sommeren 2004 var det en stor glæde for mig at overtage ledelsen af Norrvikens Trädgårdar. Jeg håber den glæde vil vokse i takt med havernes vækst. Der findes en stor arv at løfte efter havernes skaber, havearkitekten og pomologen Rudolf Abelin (1864-1961). Min vision har været at værne om det historiske - om hele anlæggets grundtanke - men jeg ønsker desuden at videreudvikle haverne og skabe noget nyt. Haverne vil blive rammen om mange aktiviteter. De er nøje udvalgte og skal smelte ind i en større sammenhæng. Et møde med Norrvikens Trädgårdar skal være en totaloplevelse, men med haven som det primære, og bidrage til at føre Norrviken frem mod 100-års dagen i 2006.“

Tage Andersen
på www.norrvikenstradgardar.net

må man dog uanset observans tage hatten af for Tage Andersen på i hvert fald et område: hans respekt for plantematerialet. Her er ingen bulldozer-manerer, men respekt for den enkelte plante, skønheden i forfaldet og den historie som planterne kan fortælle.

Det ser man f.eks. i form af de gamle æbletræer. De var en del af den æbleplantage som Rudolf Abelin opbyggede og havde planer om at ernære sig af. Det lykkedes ikke for ham, men nogle æbletræer er respektfuldt bevaret som genius locus - stedets ånd.

Det er en kunst at fornemme stedets historie og samtidig tilføje sin egen. Det kan Tage Andersen. For dem der ved selvsyn vil konstatere det, kan haven besøges næste år. Programmet for underholdning og arrangementer ses på www.norrvikenstradgardar.se.

Effektfulde virkemidler

Hvad er det så for virkemidler, at Tage Andersen gør brug af? Det er ikke mindst planter i baljer og krukker, gerne store og effektfuldt udformede, typisk med træer der bevidst er fremdrevet til dekoration, f.eks. med slyngede stammer. Ved indgangen er sat otte store morbærtræer i plastbaljer. Materialet holder på fugten modsat en lerpotte, men er uskønt at se. Det er løst med et net af tynde birkegrene der er bundet om og skjuler baljen.

Et andet træk ved haven er skulpturer og fontæner i kobber, zink og jern, gerne store og for en dels vedkommende fyldt med planter. Hertil kommer skulpturer i træ. F.eks. 'Toppen og Bolden' i træfili-gran af egestokke i overdimensioneret størrelse med hilsen til H.C. Andersens eventyr 'Kærestefolkene'.

Planteanvendelsen er præget af monokulturer. Det gælder især for småplanter som

Haven er poesi og historie. Effekten af klippet og uklippet er udnyttet til fulde. Naturen er bevidst tæt på som inspirationskilde til hele haveanlægget.

Eventyret 'Toppen og Bolden' som skulptur udført af egestokke. Dimensionen er overdrejet, men passer haverummets skala.

f.eks. Pratia, en lav krybende og lidt uanselig blomstrende plante i en svag lyseblå farve der i mængder virkede ganske overbevisende. Men også som et helt haverum med Hibiscus, syrisk rose der udfolder sig mod de stramt klippede hække og skoven som baggrund.

Overraskelser dukker op, f.eks. som to døde elmetræer der ikke i sig selv er et smukt syn i et stramt haverum. Den ene får lov til at skrante, den anden der er død, er dekoreret med talrige glasprismer, der får den til at ligne et eventyr. Og rundt i parken spankulerer kalkuner. Ikke påfugle som ellers er tradition sådanne steder. Ifølge Tage Andersen passer kalkuner bedre her ude på

landet. Ja, det kan jo diskuteres, men kalkunerne er et sjovt og anderledes indfald.

Økonomisk satsning

Hvordan haven økonomisk hænger sammen melder historien ikke noget om. Tage Andersen står også for økonomien i den 3-årige forpagtning. Derfor fylder friluftsscenen program godt op i markedsføringen og er uden tvivl med til at hive penge ind til havens pleje og udvikling.

Netop tidsperspektivet er interessant. Hvordan tør nogen forpagte en så stor forsømt have i tre år med det formål at få den til at præsentere sig så den er seværdig og samtidig økonomisk kan hænge sam-

men? Man må tro på at havens historie og navn parret med en unik kunstnerisk fornyelse, en excentrisk ildsjæl og klassisk parkunderholdning kan lokke nok folk til. Og så ej at for-glemme stedet. Norrviken er tæt på Båstad der for Sverige næsten er hvad Skagen er for Danmark. Så publikummet er til stede, men det er kræsent.

Kontrasten

Kontrasten mellem natur og kultur er dyrket meget bevidst. Det er med til at gøre et besøg på Norrviken til en spændende oplevelse. Skoven bag haven og havet i det fjerne indgår som en vigtig del af haven. Farverne er få og meget douce i blå og hvidt. Derimod er der

grønt: lysegrønt, mørkegrønt, spraglet. Og vand både som springvand, spejlbassin og vandskulpturer. Man bliver hele tiden overrasket af finurligheder og ofte i en skala der passer til rummet, men i et usædvanligt størrelsesforhold som 'Toppen og Bolden' eller de kæmpestore krukker.

Samtidig er det til at se at der er steder der ikke er nået endnu, der venter på en kærlig hånd og en spændende installation. Det virker meget ærligt. Sådant er det med haver, der skal opbygges. Det tager tid og hellere vente et år eller to måske ti end at gøre noget forkert der måske er årtier om at hele. □

Barokhaven set med huset i ryggen. Der bruges mange baljeplanter. Mange er store planter eller som her med stor dekorationsværdi hvor stammen er fremdrevet i snoet facon. Plastpotten er omviklet med pileris.

Haverummet med Hibiscus. Brugen af monokulturer som effektfuldt element går igen flere steder i haven.

Rustent jern, grå zinkfarver, masser af grønt hvor hvide og blå blomster lyser op. Gæsterne i forgrunden matcher Tage Andersens farveunivers.